

GEMEENTESECRETARIS EN VEILIGHEID(SREGIO)

Op initiatief van Primo organiseerde WagenaarHoes Organisatieadvies op haar kantoor in Driebergen een discussie tussen een aantal gemeentesecretarissen over het fenomeen van de veiligheidsregio. Veiligheid is een thema dat alle gemeenten bezig houdt en daarmee raakt aan het werk van alle gemeentesecretarissen.

Irma Woestenberg, gemeentesecretaris van Den Bosch, trapte af. Veiligheid moet je niet aan professionals overlaten. Er moet sprake zijn van integraal management waar professionals hun bijdrage aan leveren. Een weging van belangen. Veiligheid is een vraagstuk dat een samenhangende aanpak vergt van alle gemeentelijke disciplines, ook van de professionals. Regie moet goed georganiseerd worden. Ruimtelijke inrichting, vergunningverlening en handhaving met gebruikmaking van sociale structuren etc. Het vraagt een helder zicht op risicoprofielen van de stad en de manier waarop ontwikkelingen die beïnvloeden. Regionalisering van het veiligheidsvraagstuk brengt de oplossing verder weg in plaats van dichterbij. Veiligheid moet een onderdeel van het gewone werk zijn en niet apart, bijzonder en op afstand geplaatst.

Gauke Zijlstra, gemeentesecretaris van Dronten, vervolgde door de maatschappelijke context, waarin het vraagstuk zich aandient, erbij te betrekken. Voor Dronten vormen bijvoorbeeld Walibi en het evenemententerrein een veiligheidsrisico waar vele toevallige deelnemers op het moment van escalatie onderdeel worden van het probleem en de oplossing van een optredende ramp. Zelfredzaamheid is een fenomeen waar je iets mee moet. Het COT (Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement) had naar aanleiding van Enschede en Volendam geadviseerd over de gemeentelijke opstelling. Maar Dronten heeft samen met de andere Flevolandse gemeenten een zelfaudit gedaan welke aanleiding is geweest om meer te doen. Bestuurlijke inbedding en aansturing, regionale samenwerking en actueel houden van betrokkenheid en inzicht (door oefening en opleiding) vormen er een essentieel onderdeel van. De prijs/ kwaliteitsverhouding is daarbij steeds een belangrijk afwegingspunt. Risicoanalyse en risicocommunicatie vragen de voortdurende aandacht. Hoe ver ga je?

In de discussie, die erop volgde, werd geconstateerd dat er geen gemeenschappelijk standpunt is van de gemeentesecretaris in Nederland over wat er nodig is in gemeenten. Dat verschilt overigens zeer per regio. Vele secretarissen hebben het idee dat het over zodanig unieke situaties en vraagstukken gaat, dat zij zich er niet druk over hoeven te maken. Laat het maar bij de brandweer, daar zit het goed, zo lijkt de stelling. Zij zien de risico's onvoldoende, zo was de opinie aan tafel. Als het fout gaat, ben je echter te laat. Zorg dat je de risico's in je gemeente kent, adviseerde Arjan van Gils, gemeentesecretaris Rotterdam, en de scenario's om die te hanteren. Dat is dan aan de voorkant. Aan de achterkant moet je weten wat de nazorg vergt van de organisatie, merkte Arie van Eck, gemeentesecretaris Rijssen-Holten, op. Ook dat mag je niet over het hoofd zien. Hilda Raasing, gemeentesecretaris Den Helder, wees er op dat de veiligheidsregio's de aandacht afleiden van de gemeentelijke verantwoordelijkheid. Vooralsnog vormen zij een onduidelijke schakel. Het gaat erom dat de bestaande middelen beschikbaar zijn voor bijzondere situaties. Bewaak dat het geen gekte wordt.

Het is duidelijk dat er vanuit het landelijk perspectief vele veranderkundige opgaven zijn. Als gemeentesecretarissen niet allen er toe bijdragen dat de risico's bekend zijn, dan is dat een uitnodiging aan anderen en met name de professionals, om het over te nemen. Dat vraagt dat de kennis, over wat nodig is, gedeeld moet worden. Hoe bereik je de collega's die dit thema niet hoog op de agenda hebben. Het moet tot het standaardpakket van de gemeentesecretaris behoren om op de hoogte te zijn van de basale informatie. Op het niveau van de VGS is het nodig kennis te delen en actueel te houden door minimaal 2 keer per jaar de stand van zaken uit te wisselen, opdat de gemeentesecretaris een adequate gesprekspartner van de professionals wordt. Zodat duidelijk wordt wat de inbreng van gemeentesecretarissen in het veiligheidsberaad is. Opdat de gemeentelijke organisatie preventief optreedt in zijn beleid en over adequate crisisvaardigheden beschikt als het toch zover komt. Bereikbaarheid is maar een eerste vereiste, waar in te veel gemeenten nog niet aan voldaan wordt.

ALGEMENE CONCLUSIES VAN HET DEBAT WAREN:

- De VGS moet met flair een heldere positie in het debat gaan innemen, door onder andere het delen van goede voorbeelden. Multidisciplinaire normontwikkeling moet voorop staan. Dus moeten managementteams betrokken worden.
- Er moet geen aparte organisatie voor komen. Alleen voor wat niet in te passen is in de staande organisatie, kan je wat apart regelen.
- Voorkomen moet worden dat algemene organisatiemodellen worden voorgeschreven.
- De veiligheidsregio's zijn er om in specifieke, niet lokale, zaken te voorzien.
- De VGS moet bijdragen aan de professionalisering van de gemeentelijke opgave. Het mag geen hobbyisme worden.
- Elke gemeentesecretaris moet over de noodzakelijke basale kennis beschikken.

Irma Woestenbergh en Gauke Zijlstra zullen voorzetten doen voor de realisering hiervan.